

PALIVA			
	včera	předtýd.	
Pramen: Burzy, CCS, Patria			
Benzin	40,27	40,19	40,41
Nafta	38,81	38,61	39,20

BURZY		
	index	změna %
Nikkei 225	38 236,07	-0,10
Hang Seng	18 475,92	1,48
FTSE 100	8 208,37	0,44
DAX	17 980,59	0,47
CAC 40	7 957,76	0,54
WIG 20	2 471,00	-0,23

Px DENNÍ	
1520,22	
Denní změna -1,85 %	

Px ROČNÍ ZMĚNA	
6,82 %	

Investice musí mířit do technického sněhu

Po zimě lyžařská střediska sčítají ztráty, ale ukončit provoz nehodlají. Některá střediska sázejí na letní provoz a vylepšují stávající nabídku.

Veronika Bělohávková
redaktorka MF DNES

Prosincový sněhový příděl velmi rychle vystřídala obleva, která začala s počátkem jarních prázdnin a trvala až do konce sezony.

„Nelze jednoduše říct, že si máme hledat nějakou jinou zábavu a lyžovat, když je jen přírodní sníh. To je to stejné jako hrát hokej, jen když zamrznou rybníky, nebo chodit plavat jenom v létě,“ říká v rozhovoru pro MF DNES ředitel Asociace horských středisek Libor Knot.

Jak hodnotíte letošní zimní sezonu?

Uplynulou zimu rozhodně nelze hodnotit pozitivně. Byla podprůměrná a dá se to rozdělit na dvě fáze. Prosinec a leden byly ještě velmi slušné. Zimní sezona začala na začátku prosince velkým přídelem sněhu. Pak přišly drobné výkyvy počasí okolo Vánoc a ledna, ale v podstatě, když bylo slunečno, tak zájem o české hory byl obrovský. O víkendech střediska praskala ve švech. Takže prosinec a leden vypadaly nadějně a pak bohužel od začátku února, kdy startovaly jarní prázdniny, přišla obleva. A ta s nadávkou neskončila až do konce zimy. Srážky byly o 60 procent vyšší než normálně a zároveň teplota byla místo obvyklých -0,7 tak +2,4 stupně Celsia, to znamená o tři stupně více. Celou zimu přešlo a nebyly téměř žádné hezké dny, takže tomuto čelit bylo téměř nemožné.

Skončí lyžování v Česku?

My zůstáváme optimisty, protože doufáme, že tak extrémní výkyv, který byl letos, se hned tak neobjeví. Provozovatelé areálů už dávno počítají s tím, že zima kolísá a jednou za pět až sedm let přijde sezona, která je téměř na odpis. To znamená, že nikdo nemůže ekonomicky jet nadoraz a říct, že tahle sezona nevyšla. A jak jsem již zmínil, některá střediska za letošek hlásí plus tři procenta, jiná dostala velkou ráfu a budou se z toho vzpamatovávat. Ale do budoucna si myslím, že je to věc, se kterou se musí počítat a musíme být na to připraveni. Ale není to tak, že si lidé mají hledat nějakou jinou zábavu a lyžovat, jen když je přírodní sníh. To je to stejné jako chtít hrát hokej jenom tehdy, když zamrznou rybníky, nebo chodit plavat jenom v létě. V horských střediscích je zaměstnaných 45 tisíc lidí. Navíc jde o okrajová městečka či vesnice v pohraničí, kde nic než cestovní ruch není.

Přesto areály nezavírají. Co je podrželo?

Velkou pochvalu si zaslouží ty areály, které vydržely v provozu až do konce února. Většine z nich bezesporu pomohly dřívější investice do technického zasněžování a akumulčních nádrží. Takže kdo měl dostatek technického sněhu, tak vydržel do konce února, případně až do Velikonoc, a kdo ho měl málo, tak skončil už druhý týden v únoru. Udržet tratě stálo areály strašlivě úsilí, finanční i lidské. Rolbaři neustále přehrovali sniž, takže těm patří obrovská pochvala. A bezesporu čím dál

Foto: Martin Veselý, MAFRA

častěji využíváme technologie, které promyšleně pracují s množstvím vyráběného sněhu, např. SNOWSAT. Ta pomocí satelitů s přesností na centimetry měří výšku sněhu v konkrétním místě. Efektivitu výroby sněhu významně zvyšuje také například automatický zasněžovací systém, který řídí jeden operátor na dálku. Takže se ušetří elektřina, voda i pohonné hmoty.

V zahraničí se areály potýkaly se stejnými problémy?

Ano, až do konce toho února to velmi podobně vypadalo třeba v celých Alpách. Já jsem byl ve Schladmingu a tam opravdu byly jenom pruhy sjezdových tratí. Přes den tam byly teploty okolo devíti stupňů, tak to bylo také extrémní.

Měla tedy střediska vůbec nějaké tržby, nebo skončila ve ztrátách?

Letošní výsledky nejsou dobré, sezona byla zhruba o 20 procent kratší a tržby byly v průměru o 25 procent nižší, ale po letošní zimě něco průměrovat moc nejde. Některá střediska byla téměř na průměrných tržbách, ale některá skončila i v šedesátiprocentní ztrátě. Takže záleží na tom, v jaké nadmořské výšce střediska jsou, jakou mají expozici svahu, jestli leží na jihu, nebo na severu. A jaké mají technické zasněžování. Propady tržeb až tak úplně nekopírovaly křivku nákladů, protože ty byly oproti loňské zimě nižší jen o deset procent.

Jak se nevydařená zima odrazí do budoucna?

Ono to trvá vlastně už od pandemie, tedy čtvrtou zimu se s tím pereme, jak se dá. Takže se to může projevit na investičním apetitu a možnostech, které areály mají. Možná svůj byznysový plán přehodnotí a některé investice odsunou na další roky. Nebudou třeba vylepšovat infrastrukturu nebo gastro. Ale naopak určitě posílí investice do technického zasněžování, akumulčních nádrží, ale i do zefektivnění sněžných děl. Ta za posledních pět až deset let prošla obrovským vývojem, jejich efektivita se zvýšila o 10 až 30 procent, to znamená, že stejnou vrstvu sněhu dnes vyrobíme se spotřebou energie o 30 procent nižší.

Předtím jste zmínil akumulční nádrže. Kolik jich v Česku existuje a co je to za systém?

Zatím jich máme zhruba čtyřicet, protože povolovací procesy jsou nepochopitelně zdoluhavé. Akumulční nádrže mají však jedno kouzlo: během oblevy, deště či tání se naplní samy. Nádrž lze pak využít při optimálních podmínkách pro zasněžování. Protože když zasněžujeme při minus dvou stupních, tak uděláme z metru krychlového vody 1,5 metru krychlového sněhu. Zatímco když zasněžujeme při minus devíti stupních, tak vyrobíme z toho stejného metru krychlového třeba šest metrů krychlového sněhu. Takže díky tomu šetříme a jsme i ohleduplnější vůči vodním tokům. Má to i výhodu, že si počkáte na ideální počasí, kdy je silný mráz a suchý vzduch, a pak vodu z nádrže použijete. Na jednu sezonu pak stačí nádrž ještě jednou napustit a pak máte dostatek vody pro výrobu potřebné vrstvy sněhu. Akumulční nádrže jsou trendem nejen v Česku a měly by být v rámci investic skiareálů na předních příčkách.

A jak se na akumulční nádrže nahlíží z pohledu ministerstva životního prostředí?

Před uplynulou zimou byly publikovány dvě velké vědecké studie, které si zadalo samo ministerstvo životního prostředí. Jednu vypracoval Výzkumný ústav hospodářský, který zkoumal dopady na vodní zdroje

během technického zasněžování, a druhou provedla brněnská Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, která zkoumala dopady na floru a faunu. Výsledky obou studií jsou pozitivní a takové, jak jsme již dlouhá léta říkali. Technické zasněžování přírodě neublíží, náš technický sniž neobsahuje žádné chemikálie. Voda, kterou areály přetvoří na sniž, se zase na jaře vrátí zpátky do přírody.

Máte data ohledně návštěvnosti během ročních období?

Máme k dispozici geolokační data, tak dvě třetiny návštěvnosti připadají na léto a zbytek je zimní návštěvnost. Nicméně v zimním období je spočítáno, že jedna návštěvnícká koruna utracená ve skiareálu přinese sedm dalších utracených korun v navazujících službách, tedy stravování, ubytování, půjčovny, parkoviště, obchody a další. Celý ekosystém horských středisek je postavený na zimní sezoně a je zásadní, protože dělá 70 až 80 procent tržeb z celkového roku. Aby měl někdo z pohledu ekonomických výsledků sezonu 50 na 50, tedy léto a zimu, tak to v českých podmínkách dokáže jen Lipno nebo Dolní Morava. A přitom v zahraničí je pro některá střediska v Alpách zásadnější letní sezona. Ale v Česku to tak nefunguje.

Jsou ceny skipasů přiměřené? Není to další věc, která lidi odradí?

Ta debata začala hlavně předloni, kdy přišla energetická krize a všechno se zdražilo o patnáct až dvacet procent, včetně energií. A na to museli vlekaři reagovat a opravdu zvedli ceny také o patnáct až dvacet procent. Navíc to bylo v době, kdy jsme tu měli sedmnáctiprocentní inflaci. Letos ceny skipasů zůstaly na hodnotách minulé sezony a nezdražovalo se, protože se ukázalo, že díky zastropování a průběhu loňské sezony se pokryly náklady. Já osobně si myslím, že ceny v Česku se teď na některých místech blíží tomu pomyslnému stropu kupotlačnosti a že si to všichni uvědomují.

V Česku je do deseti středisek, je-

jichž ceny skipasů přešly už tisídcově a není velký prostor k dalšímu růstu. Ovšem když to srovnáme s Rakouskem, tak tam ve větších střediscích jednodenní skipas stojí 73,5 eura. Letos tam zdražili o 12 procent, zatímco v Česku se prakticky ceny nezvyšovaly.

My si, že si vlekaři cenovou politiku velmi dobře uvědomují, někde mohou být ceny na hraně, ale pořád platí, že lyžařská dovolená v Česku je významně levnější. Naše areály navíc už s cenami umějí pracovat, nabízet různé tarify nejen bě-

Dvě třetiny návštěv připadají na léto a zbytek je zimní návštěvnost.

hem sezony, ale i pomocí tzv. klouzavých cen nebo při nákupu online. Principem je posílit dny, kdy není přívětivé, naopak korigovat také počet skipasů.

Jak moc je pro horská střediska důležité léto, respektive sezona od května do září?

V létě turisté neutratí tolik jako v zimě a dovozujeme si, že jedna utracená koruna na horách v létě přinese do navázaných služeb koruny tři. Je to dané tím, že návštěvníci v létě zaparkují na parkovišti, které patří obci nebo je zadarmo, v batůžku mají svačinu i nápoje a mnohdy nevyužijí ani lanovku, protože jdou na výlet pěšky. Nahoře si pak dají malou polévku a večer odjedou, přinejlepším tam zůstanou jednu či dvě noci. Takže přínos do ekonomiky, která žije horská střediska, je malý. Proto jsou do značné míry zapojovány do letního programu i lanové dráhy. Dokážou vygenerovat celkem slušné tržby, vyvážejí nejen turisty, ale hlavně cyklisty, kteří pak jezdí po vrcholcích. To je trend posledních deseti let. My vidíme,

že meziročně stoupá návštěvnost během letního období o zhruba pět procent.

Investice tedy míří nejen na zimu, ale i na léto?

Ano, hodně se investuje do rodin s dětmi, staví se ve vyšších partiích hor různá atraktivní dětská hřiště, stezky v korunách stromů, rozhledny, naučné stezky, bludiště, lanové parky a tak dále. A aby to návštěvníci všechno stihli, tak zůstanou více dní, a to je to, co chceme. Velké investice teď probíhají směrem k cyklistům, a to nejen k těm, co jezdí na sjezdových kolech, ale vznikají různé cyklotraily i pro rodiny s dětmi, za posledních deset let několik stovek kilometrů. V letošním roce budou střediska investovat do letních programů přibližně 50 až 70 milionů korun, jen pro představu zimní investice jsou o nulu navíc, tedy od 500 milionů až po miliardu korun. Letos půjde spíše o menší investice do novinek nebo stávajících aktivit, půjčoven elektrokol a vylepšování než o nějaké obrovské investice, jako předloni například na Dolní Moravě, kde vybudovali Sky Bridge.

V letošním roce ovšem některá střediska prosazují tzv. sezony, co je to za novinku?

Jako existuje zimní sezonní skipas, tak nově bude k dispozici také letní sezonní skipas, konkrétně ve Špindlu a ve SkiResortu Černá Hora Pec. Sezona je určena hlavně pro lidi z blízkého okolí nebo návštěvníky, kteří jezdí na hory častěji, mají tam třeba apartmán. Za necelých 1 300 korun může dospělý využívat zdarma od května až do října všechny lanovky a atrakce v daném resortu. Dětská sezona je ještě levnější, slevu mají také držitelé zimních skipasů.

Mohou horská střediska ještě čerpat dotace, nebo v současné době již žádný program neprobíhá?

Významnější dotace do cestovního ruchu skončily s plánovacím obdobím v roce 2004. Pod ministerstvem pro místní rozvoj funguje jen Národní program pro podporu a rozvoj cestovního ruchu, kde je ročně na celou republiku k dispozici přibližně 100 až 200 milionů. Ročně si tyto peníze rozdělují desítky projektů, takže si sahnete pro milion korun a uděláte z toho třeba jen značený pro cyklotrasu nebo pohádkovou cestu pro děti. To nejsou významnější peníze a žádné dotace pro cestovní ruch v podstatě v Česku nejsou. Loni v létě jsme měli připravenou komponentu pro cestovní ruch v rámci národního plánu obnovy, která by podpořila cestovní ruch, vláda to ovšem neschválila s tím, že to otevře v jiných programech. To se ale zatím moc neděje.

Dotace jsou tedy stěžejní, bez nich se nedá podnikat? Co by tedy pomohlo?

Dotace se postupně staly symbolem, jak uvažovat o řešení aktuálních problémů v některých oblastech. Přitom spousta potíží je dlouhodobých a jejich řešení nevyžaduje finance. Například nám by pomohlo hlavně to, kdyby podmínky pro podnikání byly akceptovatelnější, a upozorňujeme na to už řadu let. Uvedu několik příkladů. Když my máme na pronajatém státním pozemku sjezdovku, tak státu zaplatíme třeba třináct až patnáct korun za metr čtvereční, ale když je na státním jen louka, tak stát pronajímateli naopak platí 70 haléřů za to, že jí kosí. Druhý příklad je délka pronájmu státního pozemku, kdy stát uzavírá smlouvy s pronajímatelem na pět až osm let, tedy spíše krátkodobě pronájmy, což pak přináší problémy v jednání s bankou. Pokud třeba chcete namísto lyžařského vleku vybudovat lanovou dráhu, ale máte pozemky jen v krátkodobém pronájmu, tak vám banka nechce půjčit peníze, protože máte spočítanou návratnost na dvacet až třicet let. A poté je povolování těch akumulčních nádrží nám také komplikují život, jak jsem zmínil již předtím.